

**EUROOPA LIIDUGA
ÜHINEMISE KONVERENTS
– SERBIA –**

**Brüssel, 9. jaanuar 2014 (14.01)
(OR. en)**

AD 1/14

LIMITE

CONF-RS 1

ÜHINEMISDOKUMENT

Teema: EUROOPA LIIDU ÜLDINE SEISUKOHT
Ministrite kohtumine, millega avatakse valitsustevaheline konverents Serbia
ühinemise kohta Euroopa Liiduga (Brüssel, 21. jaanuar 2014)

ELi SISSEJUHATAV AVALDUS ÜHINEMISLÄBIRÄÄKIMISTE KOHTA

1. Mul on hea meel tervitada Euroopa Liidu nimel Serbia auväärseid esindajaid täna siin, teie riigi Euroopa Liiduga ühinemise läbirääkimiste avamisel.
2. Tegemist on ajaloolise hetkega meie kõigi jaoks. Laienemine on jätkuvalt üks Euroopa Liidu olulisemaid poliitikaid. Ühinemisläbirääkimiste avamine ei ole mitte ainult tähtis samm Serbia suhetes ELiga, vaid see kinnitab ka selgelt ELi pühendumust toetada Lääne-Balkani riikide väljavaateid saada ELi liikmeks. Ühinemisläbirääkimiste avamine näitab samuti, et kui tingimused on täidetud, täidab EL oma kohustused. Ühinemise perspektiiv kutsub esile poliitilisi ja majanduslikke reforme, muutes ühiskondi, tugevdades õigusriigi põhimõtet ja luues uusi võimalusi kodanikele ja ettevõtjatele nendes Euroopa riikides, kes tahavad saada osalisteks üha tihedama liidu loomise projektis. See tugevdab stabiilsuse ja lepituse saavutamise protsessi piirkonnas, näidates laienemisprotsessi muutvat ja stabiliseerivat mõju, millest tõuseb kasu nii ELile kui kogu piirkonnale.
3. Serbia juba on stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis Euroopa Liidu lähedane partner. 2008. aasta aprillis allkirjastatud kaubandust ja kaubandusküsimusi käsitlev vaheleping jõustus 1. veebruaril 2010. Lisaks jõustus hiljuti, 1. septembril 2013 stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping. Enne seda on komisjon säilitanud tiheda dialoogi teie ametiasutustega, et jälgida ELi reformikava ja komisjoni 2011. aasta oktoobri arvamuses (Serbia ELi liikmeks saamise avalduse kohta) kehtestatud põhiprioriteedi rakendamist. Esimese kokkuleppe saavutamiseks Serbia ja Kosovo vaheliste suhete normaliseerimise aluspõhimõtete suhtes on võetud julgeid meetmeid* ning nüüdseks on tehtud positiivseid edusamme selle peamiste elementide rakendamisel.

---

* See ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/99 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

4. Kokkuvõtteks võib öelda, et meievaheline dialoog ja koostöö on olnud viimastel aastatel väga tihedad. Euroopa Liit on märkinud, et Serbia rakendas vahelepingut hästi ning on aidanud kaasa erinevate ühiste institutsioonide sujuvale toimimisele. Lisaks, nagu märgiti meie 21. oktoobril toimunud esimesel stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu istungil, tähistab stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu jõustumine kahepoolsetes suhetes uut kvalitatiivset etappi. Stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping suurendab veelgi vahelepingust tulenevat niigi selgelt nähtavat kasu, eriti kaubanduse valdkonnas. See toob Serbia jaoks endaga kaasa olulisi uusi kohustusi sellistes valdkondades nagu õigus, vabadus ja turvalisus, töötajate vaba liikumine, asutamisõigus ning kapitali ja teenuste vaba liikumine, millel on nüüd lepinguline alus.
5. Meie suhete paranenud kvaliteedist mõlemale poolele toodav kasu on juba tõeks saamas. Näiteks on ELi reisimine muutunud Serbia kodanikele alates 2009. aastal jõustunud viisanõude kaotamisest lihtsamaks. EL pakub Serbiale ka ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA) raames finantsabi. Lisaks osaleb Serbia mitmetes ELi programmides. Meie poliitiline ja majanduslik dialoog areneb edasi, eriti stabiliseerimis- ja assotsieerimislepinguga loodud organite piires.
6. Nagu nõukogu märkis oma 11. detsembri 2012. aasta järeldustes ning viimati oma 25. juuni ja 17. detsembri 2013. aasta järeldustes, mis kiideti vastavalt heaks 27.–28. juuni ja 19.–20. detsembri 2013. aasta Euroopa Ülemkogu kohtumisel, on Serbia täitnud vajalikul määral ELi liikmesuse kriteeriumid ning eeskätt on põhiprioriteedina astunud samme suhete nähtavaks ja püsivaks parandamiseks Kosovoga. Serbia täidab piisavas ulatuses stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi poliitilisi kriteeriume ja tingimusi ning on astunud tähtsaid samme toimiva turumajanduse loomise suunas. Serbia peaks olema suuteline võtma liikmesusega seotud kohustusi keskmise pikkusega tähtaja jooksul peaaegu kõigis *acquis'* valdkondades.
7. Täna algavate ühinemisläbirääkimistega läbitakse järjekordne pöördepunkt meie suhete arengus. Teie riik on osa meie ühisest Euroopa ajaloost, kultuuripärandist, väärtustest ja kultuurist ning me loodame muuta meie omavahelised niigi tihedad sidemed tugevamaks.

8. Meie läbirääkimised põhinevad Euroopa Liidu lepingu artiklil 49 ja nendel võetakse vastavalt arvesse kõiki asjakohaseid Euroopa Ülemkogu järeldusi, eelkõige 1993. aastal Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogu järeldusi ning 2006. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel saavutatud uut laienemiskonsensust. EL peab väga oluliseks järjepidevalt rakendada uut laienemiskonsensust, mis põhineb kohustuste täitmise kindlustamisel, õiglaste ja rangete tingimuste täitmisel, paremal teavitustegevusel ning ELi suutlikkusel kõigis liidu mõõtmetes uute liikmete integreerimisel, kusjuures iga riiki hinnatakse tema enda saavutuste põhjal. Usaldusväärne laienemispoliitika on oluline tegur reformide läbiviimise tempo säilitamiseks asjaomastes riikides ning laienemisele liikmesriikide üldsuse toetuse tagamiseks. Nõukogu on võtnud kindla kohustuse jätkata laienemisprotsessi kokkulepitud põhimõtete ja järelduste alusel.
9. Nagu Euroopa Ülemkogu 27.–28. juunil 2013 soovis ja Euroopa Ülemkogu 19.–20. detsembril 2013 kinnitas, võttis nõukogu 17. detsembril 2013 vastu üldise läbirääkimiste raamistiku, kooskõlas Euroopa Ülemkogu poolt 2006. aasta detsembris heaks kiidetud uue laienemiskonsensusega ja väljakujunenud tavadega. Selles ühendatakse komisjoni väljapakutud uus lähenemisviis, mis käsitleb õigussüsteemi ja põhiõigusi ning õigust, vabadust ja turvalisust käsitlevaid peatükke, ning Serbia ja Kosovo vaheliste suhete normaliseerimise küsimus.
10. Läbirääkimiste raamistikus, mille esitame teile täna, võetakse arvesse eelmistel laienemistel saadud kogemusi, käimasolevaid ühinemisläbirääkimisi ja arenevat *acquis*'d ning kajastatakse asjakohaselt Serbia enda saavutusi ja eripära. Läbirääkimiste eesmärk on tagada, et Serbia võtab täies ulatuses vastu ELi *acquis*' ning tagab selle täieliku rakendamise ja jõustamise.

11. Läbirääkimiste raamistikus võetakse eeskätt arvesse õigussüsteemi ja põhiõigusi ning õigust, vabadust ja turvalisust käsitlevate läbirääkimispeatükkide vallas saadud kogemusi. Mõlemaid peatükke tuleks käsitleda läbirääkimiste varases etapis, et anda maksimaalselt aega vajalike õigusaktide ja institutsioonide loomiseks ning usaldusväärse rakendamise läbiviimiseks, enne kui läbirääkimised lõpetatakse. Komisjoni poolt kõnealuste peatükkide kohta koostatavates sõelumisaruannetes antakse sisulised juhised, sealhulgas ülesanded, mida tuleb käsitleda Serbia ametiasutuste poolt vastuvõetavates tegevuskavades, mis kujutavad endast avamiskriteeriumi. Nimetatud tegevuskavasid, milles esitatakse Serbia reformialased prioriteedid, tuleks välja töötada läbipaistvas konsultatsiooniprotsessis koostöös kõigi asjakohaste sidusrühmadega, et tagada maksimaalne toetus nende rakendamisele.
12. Läbirääkimiste raamistikus võetakse samuti arvesse Serbia jätkuvat tegutsemist ning samme suhete nähtavaks ja püsivaks parandamiseks Kosovoga. See protsess tagab, et mõlemad riigid saavad jätkata Euroopa-suunalist liikumist, vältides samas olukorda, kus kumbki pool saaks teise jõupingutusi takistada, ja viib järk-järgult Serbia ühinemisläbirääkimiste lõpuks Serbia ja Kosovo vaheliste suhete täieliku normaliseerumiseni õiguslikult siduva lepingu vormis, nii et selle tulemusel oleks mõlemal riigil võimalik täielikult kasutada oma õigusi ja täita oma ülesandeid.
13. *Acquis* sisaldab muu hulgas neid Euroopa Liidu lepingus sätestatud eesmärke ja põhimõtteid, millel Euroopa Liit põhineb. Me eeldame teilt kui tulevaselt liikmesriigilt nende väärtuste austamist, millel liit põhineb. Lisaks eeldab ELiga ühinemine kogu ühinemisajal kehtiva ELi õiguse ehk *acquis*' õigeaegset ja tulemuslikku rakendamist. Kõigi liikmesusest tulenevate kohustuste täitmiseks on oluline arendada välja piisav haldus- ja õigussuutlikkus.

14. Nagu eespool mainitud, peaks Serbia olema suuteline võtma keskmise pikkusega tähtaja jooksul liikmesusega seotud kohustusi peaaegu kõigis *acquis*' valdkondades. Ühinemise suunas liikumisel peab Serbia jätkama jõupingutuste tegemist, et ühtlustada oma õigusaktid *acquis*' ga ning tagada oluliste reformide ja õigusaktide rakendamine, eelkõige õigusriigi põhimõtte, sealhulgas kohtusüsteemi reformi ja korruptsioonivastase võitluse, võtmetähtsusega institutsioonide sõltumatuse ja ettevõtluskeskkonna täiendava parandamise valdkondades; erilist tähelepanu tuleks pöörata haavatavate rühmade, eelkõige romade õigustele ja kaasamisele ning vähemuste kaitset käsitlevate õigusaktide tõhusale rakendamisele, rahvusvähemuste mittediskrimineerivale kohtlemisele kõikjal Serbias ja võitlusele diskrimineerimise vastu seksuaalse sättumuse või soolise identiteedi põhjal.
15. Serbiat on mõjutanud ka ülemaailmne majandus- ja finantskriis, mis on toonud esile ELis ja väljaspool seda asuvate riikide majanduste vastastikuse sõltuvuse. Sellega seoses tuleb meelde majanduse elavdamise tugevdamise tähtsust ning ELi pühendumust jätkata abistamist poliitiliste nõuannete ja rahalise abi kaudu. Täiendavad jõupingutused struktuurireformide, eelarve konsolideerimise ja ELiga seotud reformide alal, sealhulgas ka strateegia „Euroopa 2020” omaksvõtmisel peaksid kiirendama majanduse elavnemist ja majanduskasvu, suurendama konkurentsivõimet ja parandama majanduse juhtimist ning aitama neil riikidel valmistuda ka majandus- ja rahaliidu uute järelvalvemenetluste läbiviimiseks.
16. Piirkondlik koostöö ja heanaaberlikud suhted on samuti endiselt laienemisprotsessi olulised osad. Samuti peaks Serbia jätkama konstruktiivset osalemist kaasavas piirkondlikus koostöös ja tugevdama suhteid naaberriikidega. Lisaks mõõdetakse edusamme selle põhjal, kuidas Serbia on suutnud täita oma kohustust lahendada minevikus tekkinud ja seni lahendamata küsimused, kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja asjakohaste nõukogu järeldustega, vaidluste rahumeelse lahendamise põhimõtet järgides ja vastavalt ÜRO põhikirjale, sealhulgas alludes vajaduse korral Rahvusvahelise Kohtu kohustuslikule jurisdiktsioonile või vahekohtumehhanismidele.

17. Tuletame samuti meelde, et liit jätkab Serbiaga samaaegselt ühinemisläbirääkimistega kodanikuühiskonnaalast dialoogi ja kultuurikoostöö dialoogi, eesmärgiga ühendada inimesi ja tagada kodanike toetus ühinemisprotsessile.

18. Kokkuvõtteks saab öelda, et protsessi lõpus on liikmesriikide otsustada, kas läbirääkimiste lõpetamiseks vajalikud tingimused on täidetud, pidades silmas *acquis*' arengut alates läbirääkimiste avamise kuupäevast, ning kas Serbia on liikmesuseks valmis. Täna avatavad ühinemisläbirääkimised saavad olema keerulised. Oleme kindlad, et oma meelekindlusega suudate te läbirääkimised edukalt lõpule viia. Toetame teie jõupingutusi ning jääme ootama teie saamist Euroopa Liidu täieõiguslikuks liikmeks.

LÄBIRÄÄKIMISTE RAAMISTIK

Läbirääkimiste põhimõtted

19. Ühinemisläbirääkimised põhinevad Euroopa Liidu lepingu artiklil 49 ja nendel võetakse vastavalt arvesse kõiki asjakohaseid Euroopa Ülemkogu järeldusi, eelkõige 2006. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel saavutatud uut laienemiskonsensust ning 1993. aastal Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogu järeldusi.

20. Läbirääkimised põhinevad Serbia enda saavutustel ja nende tempo sõltub Serbia edusammudest liikmeks saamise nõuete täitmisel. Eesistujariik või vajadusel komisjon hoiab nõukogu olukorraga täiel määral kursis, et nõukogu saaks olukorda korrapäraselt jälgida. Liit otsustab omalt poolt õigeaegselt, kas tingimused läbirääkimiste lõpetamiseks on täidetud; seda tehakse komisjoni aruande alusel, milles kinnitatakse punktis 23 loetletud nõuete täitmist Serbia poolt. Läbirääkimiste ühine eesmärk on liiduga ühinemine. Läbirääkimised kujutavad endast tähtajatut protsessi, mille tulemusi ei ole võimalik eelnevalt tagada.

ÜVJP valdkonnas vastutab sõelumise eest kõrge esindaja tihedas koostöös liikmesriikide ja vajaduse korral komisjoniga, tehes läbirääkimistel ettepanekuid ja andes nõukogule korrapäraselt aru.

21. Läbirääkimised avatakse selle põhjal, et Serbia austab ja on lubanud edendada ELi lepingu artiklis 2 osutatud liidu aluseks olevaid väärtusi, milleks on inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriigi põhimõte ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine.

Läbirääkimised avatakse ka selle põhjal, et Serbia on suutnud suurel määral täita ELi liikmesuse kriteeriumid, eelkõige 1993. aastal Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogu seatud poliitilised kriteeriumid, ning vastab 1997. aastal nõukogu poolt loodud stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi tingimuslikkusele. Liit eeldab, et Serbia jätkab edasist tegevust nende tingimuste ja kriteeriumite täieliku järgimise suunas ning selleks, et tagada peamiste reformide täielik rakendamine, eelkõige seoses õigussüsteemi reformimise, korrupsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse, avaliku halduse reformimise, võtmetähtsusega institutsioonide sõltumatuse, pressivabaduse valdkonna, diskrimineerimisvastase tegevuse ja vähemuste kaitsega.

Liit ja Serbia jätkavad oma tihedat poliitilist dialoogi. Komisjon jätkab tähelepanelikult kõigi liikmesuse kriteeriumite osas tehtud edusammude jälgimist ning komisjonil on palutud jätkata sellekohaste aruannete korrapärast esitamist nõukogule.

22. Juhul kui Serbia rikub tõsiselt ja korduvalt neid väärtusi, millel liit põhineb, soovib komisjon kas enda algatusel või ühe kolmandiku liikmesriikide taotlusel läbirääkimised peatada ning pakub välja nende edaspidise jätkamise tingimused. Nõukogu võtab sellise soovitusel põhjal ja pärast Serbia ärakuulamist kvalifitseeritud hääلteenamusega vastu otsuse läbirääkimiste peatamise ja nende jätkamise tingimuste kohta. Liikmesriigid teevad otsuse valitsustevahelisel konverentsil kooskõlas nõukogu otsusega, ilma et see piiraks valitsustevahelise konverentsi ühehäälsuse üldnõuet. Sellest teavitatakse Euroopa Parlamenti.
23. Läbirääkimiste edenemine oleneb Serbia edusammudest ühinemiseks valmistumisel majandusliku ja sotsiaalse lähenemise raamistikus. Neid edusamme võrreldakse eelkõige järgmiste nõuetega.
  - Kopenhaageni kriteeriumid, millega määratakse kindlaks järgmised liikmeks saamise nõuded:
    - demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset tagavate institutsioonide stabiilsus;

- toimiva turumajanduse olemasolu ning selle suutlikkus tulla toime konkurentsi ja turujõudude survega liidus;
  - võime võtta endale liikmesusega seotud kohustusi, hõlmates ka poliitilise ning majandus- ja rahaliidu eesmärkide järgimist ning haldussuutlikkust *acquis*'d tõhusalt kohaldada ja rakendada.
- tingimuslikkus seoses stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessiga, mis on jätkuvalt ühine raamistik suhetes kõigi Lääne-Balkani riikidega kuni nende ühinemiseni, eelkõige Serbia pühendumus heanaaberlikele suhetele ning Serbialt oodatav tugev panus tihedama piirkondliku koostöö arendamisse kooskõlas 2003. aasta juunis vastu võetud Thessaloniki arengukavaga ja võttes arvesse asjakohaseid nõukogu järeldusi;
- Serbia jätkuv tegutsemine kooskõlas stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi tingimuslikkusega suhete nähtavaks ja püsivaks parandamiseks Kosovoga*. See protsess tagab, et mõlemad riigid saavad jätkata Euroopa-suunalist liikumist, vältides samas olukorda, kus kumbki pool saaks teise jõupingutusi takistada, ja viib järk-järgult Serbia ühinemisläbirääkimiste lõpuks Serbia ja Kosovo vaheliste suhete täieliku normaliseerumiseni õiguslikult siduva lepingu vormis, nii et selle tulemusel oleks mõlemal riigil võimalik täielikult kasutada oma õigusi ja täita oma ülesandeid.

Konkreetselt oodatakse, et Serbia

- a) rakendab pidevalt heas usus kõiki dialoogis Kosovoga saavutatud kokkuleppeid;
- b) austab pidevalt kaasava piirkondliku koostöö põhimõtteid;

---

* See ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/99 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

- c) lahendab dialoogi kaudu ja kompromissi vaimus muud järelejäänud lahendamata küsimused, tuginedes praktilistele ja püsivatele lahendustele, ning teeb Kosovoga koostööd vajalike tehniliste ja õiguslike küsimuste vallas;
- d) teeb pidevalt tõhusat koostööd EULEXiga ja aitab aktiivselt kaasa sellele, et EULEX saaks oma volitusi kogu Kosovos täielikult ja takistusteta täita.

Serbia ja Kosovo vaheliste suhete normaliseerimist käsitletakse peatükis 35 „Muud küsimused” eraldiseisva punktina, mida tuleb käsitleda varakult ja kogu ühinemisprotsessi jooksul, ning nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ka teistes asjakohastes peatükkides allpool toodud punkti 38 kohaselt.

- Serbia kohustus lahendada igasugused piirivaidlused vaidluste rahumeelse lahendamise põhimõtte kohaselt vastavalt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjale, sealhulgas vajaduse korral alluda kohustuslikus korras Rahvusvahelisele Kohtule või vahekohtumehhanismidele;
- stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu kohaste Serbia kohustuste täitmine ning samuti Serbia edusammud komisjoni arvamuses kindlaksmääratud probleemsete valdkondadega tegelemisel.

24. Läbirääkimiste edendamisel tuleks tagada üldine tasakaal kõikide peatükkide puhul. Arvestades, et peatükid „Õigussüsteem ja põhiõigused” ning „Õigus, vabadus ja turvalisus” ja väärtused, millel EL rajaneb, on omavahel seotud ning et need on olulised *acquis* rakendamiseks kõikides valdkondades, kui kõnealustes peatükkides tehtavad edusammud peaksid jääma maha läbirääkimistel saavutatavatest üldistest edusammudest ning kui ammendatud on kõik muud kättesaadavad meetmed, teeb komisjon enda algatusel või ühe kolmandiku liikmesriikide taotlusel ettepaneku mitte anda soovitusi muude läbirääkimiste peatükkide avamiseks või sulgemiseks ning kohandada sellega seotud ettevalmistavat tööd kuni kõnealune tasakaalustamatus on lahendatud. Nõukogu teeb sellise ettepaneku kohta ja võetud meetmete tühistamise kohta otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega. Liikmesriigid teevad otsuse valitsustevahelisel konverentsil kooskõlas nõukogu otsusega, ilma et see piiraks valitsustevahelise konverentsi ühehäälsuse üldnõuet.
25. Punktis 24 kehtestatud menetlust kohaldatakse *mutatis mutandis* juhul, kui edusammud peatükis 35 käsitletud suhete normaliseerimisel Kosovoga jäävad maha läbirääkimistel saavutatud üldisest edusammudest, kuna Serbia ei ole tegutsenud heas usus, eelkõige Serbia ja Kosovo vahel saavutatud kokkulepete rakendamisel.
26. ELiga ühinemiseni nõutakse Serbialt kolmandatele riikidele suunatud poliitikate ja rahvusvahelistes organisatsioonides väljendatavate seisukohtade järkjärgulist lähendamist liidu ja selle liikmesriikide poolt vastu võetud poliitikatele ja seisukohtadele.
27. Serbia peab heaks kiitma mis tahes muude ühinemisläbirääkimiste tulemused selles seisus, nagu need on ühinemise hetkel.
28. Laienemine peaks tugevdama jätkuva integratsiooni protsessi, milles osalevad liit ja liikmesriigid. Tuleks teha kõikvõimalikud jõupingutused, et kaitsta liidu ühtekuuluvust ja tõhusust. Kooskõlas 2006. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu järeldustega, milles rõhutati seda, kui oluline on, et EL saab säilitada ja süvendada oma arengut, peab laienemise tempot kavandades arvestama ELi võimet uusi liikmeid vastu võtta, mis on nii liidu kui ka Serbia üldistes huvides tähtis kaalutlus.

29. Liit jätkab samaaegselt ühinemisläbirääkimistega Serbiaga ka kodanikuühiskonnaalast dialoogi ja kultuurikoostöö dialoogi, eesmärgiga ühendada inimesi ja tagada kodanike toetus ühinemisprotsessile.
30. Selleks et tugevdada üldsuse usaldust laienemisprotsessi suhtes, tuleb otsuseid teha nii avalikult kui võimalik, et tagada suurem läbipaistvus. Sisenõupidamisi ja arutelusid kaitstakse vajalikus ulatuses, et tagada otsustamisprotsessi turvalisus, järgides dokumentidele üldsuse juurdepääsu käsitlevaid ELi õigusakte kõigis liidu tegevusvaldkondades.

Läbirääkimiste sisu

31. Ühinemine eeldab liidu ja selle institutsioonilise raamistikuga seotud õiguste ja kohustuste, mida nimetatakse liidu *acquis*'ks, heakskiitmist. Serbia peab seda kohaldama sellisel kujul, millisena see ühinemise hetkel kehtib. Lisaks õigusaktide ühtlustamisele eeldab ühinemine *acquis*' õigeaegset ja tulemuslikku rakendamist, sealhulgas jõustamist. *Acquis* areneb pidevalt ja see sisaldab eelkõige:

- liidu aluseks olevate lepingute sisu, põhimõtteid, väärtusi ja poliitilisi eesmäärke;
- institutsioonide poolt aluslepingute kohaselt vastuvõetud õigusakte ning samuti Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikat;

mis tahes muid liidu raamistikus vastu võetud siduvaid või mittesiduvaid akte, näiteks institutsioonidevahelisi kokkuleppeid, resolutsioone, avaldusi, soovitusi, suuniseid;

- rahvusvahelisi lepinguid, mis on sõlmitud liidu poolt, ühiselt liidu ja liikmesriikide poolt, ning lepinguid, mis on sõlmitud liikmesriikide endi vahel liidu tegevuse kohta.

Seda kohaldatakse *mutatis mutandis* Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) asutamislepingu ning mis tahes kõnealuse lepingu kohaselt või raames vastuvõetud õigusakti ja lepingu suhtes, millega Serbia samuti ühineb.

Serbia peab *acquis'* tõlkima serbia keelde aegsasti enne ühinemist ning peab koolitama piisava hulga tõlkijaid ja tõlke, keda on vaja ELi institutsioonide nõuetekohaseks toimimiseks Serbia ühinemise korral.

32. Sellest tulenevad õigused ja kohustused, mida Serbia peab liikmesriigina austama, tähendavad kõigi Serbia ja liidu vaheliste kehtivate kahepoolsete lepingute ning kõigi muude Serbia poolt sõlmitud rahvusvaheliste lepingute, mis ei ole kooskõlas liikmesusega kaasnevate kohustustega, lõpetamist.
33. *Acquis'*st tulenevate õiguste ja kohustuste aktsepteerimine Serbia poolt võib tingida konkreetsete kohanduste tegemise *acquis'*sse ning võib erandjuhul põhjustada üleminekumeetmete võtmise, mis tuleb kindlaks määrata ühinemisläbirääkimistel. Stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu mis tahes sätted, mis kalduvad kõrvale *acquis'*st, ei kujuta endast pretsedenti ühinemisläbirääkimistel.

Vajaduse korral lepitakse *acquis'*s sisalduvate ja liikmesriikides *acquis'* vastuvõtmisel kohaldatavate põhimõtete, kriteeriumite ja parameetrite põhjal kokku *acquis'* konkreetsetes kohandustes, võttes arvesse Serbia eripära.

Liit võib nõustuda Serbia taotlustega kohaldada üleminekumeetmeid eeldusel, et nende kestus ja ulatus on piiratud ning nendega kaasneb kava, milles on selgelt määratletud *acquis*' ülevõtmise etapid. Siseturu laiendamisega seotud valdkondade osas tuleks rakendada kiiresti reguleerivaid meetmeid ning üleminekuperioodid peaksid olema lühikesed ja neid peaks olema vähe; kui on vaja märkimisväärseid kohandusi, mis nõuavad suuri jõupingutusi ja sealhulgas suuri finantskulutusi, võib asjakohased üleminekumeetmed ette näha osana kestvast, üksikasjalikust ja eelarvet sisaldavast nõuetega vastavusse viimise kavast. Üleminekumeetmed ei tohi mingil juhul kaasa tuua muudatusi liidu eeskirjades või poliitikates, häirida nende nõuetekohast toimimist või viia konkurentsi märkimisväärse moonutamiseni. Seoses sellega tuleb arvesse võtta liidu ja Serbia huvisid. Üleminekumeetmeid ja erikordi, eelkõige kaitseklausleid, võib leppida kokku ka liidu huvides kooskõlas 16.–17. detsembril 2004 toimunud Euroopa Ülemkogu järelduste punkti 23 teise alapunktiga.

34. *Acquis*' üksikasjalikke tehnilisi kohandusi ei pea kindlaks määrama ühinemisläbirääkimistel. Need valmistatakse ette koostöös Serbiaga ja võetakse aegsasti vastu liidu institutsioonide poolt eesmärgiga jõustada need ühinemiskuupäeval.
35. Serbia osaleb ühinemisest alates majandus- ja rahaliidus liikmesriigina, kelle suhtes on kehtestatud erand, ning ta võtab euro riigi rahaühikuna kasutusele pärast nõukogu vastavat otsust, mille tegemisel võetakse arvesse hinnangut selle kohta, kas Serbia täidab vajalikke tingimusi. Ülejäänud *acquis*' osa selles valdkonnas kohaldatakse täies ulatuses alates ühinemisest.
36. Õiguse, vabaduse ja turvalisuse valdkonnas tähendab Euroopa Liidu liikmesus Serbiale seda, et ta aktsepteerib ühinemisel täiel määral kogu kõnealuse valdkonna *acquis*'d, sealhulgas Schengeni *acquis*'d. Osa sellest *acquis*'st kohaldatakse Serbia suhtes üksnes pärast nõukogu otsust, mis käsitleb isikute kontrolli kaotamist sisepiiridel ja mis tehakse Serbia valmisolekut käsitleva Schengeni hinnangu alusel, võttes arvesse komisjoni aruannet, milles kinnitatakse, et Serbia täidab jätkuvalt tema poolt ühinemisläbirääkimistel Schengeni *acquis*'ga seoses võetud kohustusi.

37. Serbia peab *acquis*' kõigis valdkondades tagama, et Serbia institutsioonid, juhtimissuutlikkus ning haldus- ja õigussüsteem on piisavalt tugevad, et rakendada tõhusalt *acquis*'d või, olenevalt asjaoludest, peab suutma rakendada seda enne ühinemist tõhusalt ja õigeaegselt. Üldiselt nõuab see hästitoimivat ja stabiilset riigihaldust, mis on rajatud tõhusale ja erapooletule avalikule teenistusele ning sõltumatule ja tõhusale õigussüsteemile. Täpsemalt aga nõuab see *acquis*' kohaselt ELi vahendite usaldusväärseks haldamiseks ja tõhusaks kontrolliks vajalikku suutlikkust ja vajalikke struktuure. Et aidata Serbial oma institutsioone, juhtimis- ja jõustamissuutlikkust ning haldus- ja õigussüsteemi, sealhulgas korruptsiooni- ja organiseeritud kuritegevuse vastast võitlust parandada, ning viia sellega seoses oma õigusaktid ELi *acquis*'ga vastavusse, annab EL riigile tehnilist abi, kasutades täielikult kättesaadavaid ühinemiseelseid vahendeid.
38. Serbia peab tagama kõigis *acquis*' valdkondades, et tema seisukoht Kosovo staatuse suhtes ei loo ühtegi takistust *acquis*' rakendamisele Serbia poolt ega sega seda. Kõiki selliseid takistusi käsitletakse läbirääkimiste käigus *acquis*' asjakohase peatüki kontekstis. Serbia peab osana oma jõupingutustest oma õigusaktide ELi *acquis*'ga vastavusse viimisel eeskätt tagama, et vastuvõetud õigusaktid, sealhulgas nende geograafiline ulatus, ei oleks vastuolus Serbia ja Kosovo suhete täieliku normaliseerimisega.

Läbirääkimiste kord

39. Läbirääkimisi peetakse valitsustevahelisel konverentsil ühelt poolt kõikide liikmesriikide ja teiselt poolt Serbia osalusel.
40. Komisjon kohustub läbi viima *acquis*' ametliku sõelumise, et selgitada seda Serbia ametivõimudele, et hinnata Serbia ettevalmistatuse taset läbirääkimiste alustamiseks konkreetses valdkondades ning saada esialgne ülevaade küsimustest, mis kõige tõenäolisemalt läbirääkimistel arutlusele tulevad.

41. *Acquis'* sõelumise ja järgnevate läbirääkimiste jaoks jaotatakse *acquis* mitmesse peatükki, millest igäüks hõlmab konkreetset poliitikavaldkonda. Nende peatükkide loetelu on esitatud lisas. Serbia või ELi poolt konkreetse läbirääkimiste peatüki suhtes väljendatud arvamus ei mõjuta mingil viisil seisukohta, mida võidakse võtta teiste peatükkide suhtes. Läbirääkimiste varases etapis käsitletakse neid poliitikavaldkondi, kus Serbia peab tegema eriliselt suuri jõupingutusi oma õigusaktide ühtlustamiseks *acquis'*ga ning *acquis'* rakendamise ja jõustamise tagamiseks. Samuti ei või läbirääkimiste käigus saavutatud kokkuleppeid, isegi osalisi kokkuleppeid, konkreetsete peatükkide kohta pidada lõplikeks, kuni on saavutatud üldine kokkulepe kõigi peatükkide kohta.
42. Tuginedes komisjoni arvamusel Serbia ELi liikmeks astumise avalduse kohta ning sellele järgnevatele eduaruannetele ja eelkõige sõelumise käigus komisjoni poolt kogutud teabele, kehtestab nõukogu ühehäälsel otsusega komisjoni ettepaneku põhjal iga peatüki ajutise sulgemise ja vajaduse korral avamise kriteeriumid. Peatükkide „Õigussüsteem ja põhiõigused” ning „Õigus, vabadus ja turvalisus” jaoks seatakse sama menetluse kohaselt ka vahekriteeriumid. Liit edastab teabe nende kriteeriumide kohta Serbiale. Sõltuvalt peatükist viitavad konkreetsete kriteeriumid eelkõige õiguslikule ühtlustamisele *acquis'*ga ja *acquis'* põhielementide rakendamise rahuldavatele tulemustele, mis tõendavad piisavat haldus- ja õigussuutlikkust. Kui see on asjakohane, sisaldavad kriteeriumid ka stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu kohaste kohustuste, eelkõige *acquis'* kohaseid nõudeid kajastavate kohustuste täitmist.

43. Arvestades eesolevaid väljakutseid ja reformide pikaajalist iseloomu, tuleks peatükke „Õigussüsteem ja põhiõigused” ning „Õigus, vabadus ja turvalisus” käsitleda läbirääkimise varases etapis, et anda maksimaalselt aega vajalike õigusaktide ja institutsioonide loomiseks ning usaldusväärse rakendamise läbiviimiseks, enne kui läbirääkimised lõpetatakse. Peatükid avatakse Serbia ametiasutuste poolt vastu võetud tegevuskavade alusel. Komisjoni poolt kõnealuste peatükkide kohta koostatavates sõelumisaruanetes antakse sisulised juhised, sealhulgas ülesanded, mida tuleb käsitleda tegevuskavades, mis kujutavad endast avamiskriteeriumi. Nõukogu või komisjon võib, kui see on põhjendatud sõelumisprotsessi käigus tekkinud erakorraliste asjaoludega ning oma asjakohastest rollidest lähtudes otsustada, et tegevuskavad peavad sisaldama meetmeid tuvastatud puuduste käsitlemiseks konkreetsetes ajaraamistikus, sealhulgas vajaduse korral kiireloomuliselt. Kui nõukogu on komisjoni hinnangu põhjal rahul, et avamiskriteeriumid on täidetud, teeb ta nimetatud peatükkide kohta otsuse ja sätestab ELi avamist käsitlevates seisukohtades vahekriteeriumid. Nimetatud vahekriteeriumid on vajadusel suunatud konkreetsetelt õigusaktide vastuvõtmisele ning haldusstruktuuride ja vahetulemuste loomisele ja tugevdamisele ning on tihedalt seotud meetmete ja tähistega tegevuskavade rakendamisel. Seetõttu sätestab nõukogu vaheseisukohas sulgemiskriteeriumid, millega nõutakse reformide rakendamisel kindlaid tulemusi.
44. Komisjon annab nõukogule nõuetekohast teavet ja esitab kaks korda aastas aruande läbirääkimiste edenemisest peatükkide „Õigussüsteem ja põhiõigused” ning „Õigus, vabadus ja turvalisus” üle. Kui kõnealuste peatükkide üle peetavatel läbirääkimistel tekib probleeme, võib komisjon pakkuda kogu menetluse jooksul välja ajakohastatud kriteeriume, sealhulgas uusi ja muudetud tegevuskavu või muid parandusmeetmeid, kui see on asjakohane. Sellega seoses võib mis tahes meetmeid ühinemiseelse abi kohandamiseks võtta ainult kohaldatavate eeskirjade ja menetluste kohaselt.

45. Seoses Serbia ja Kosovo vaheliste suhete normaliseerumise küsimusega, mida tuleks käsitleda eraldiseisva küsimusena peatüki 35 „Muud küsimused” raames, kohaldatakse *mutatis mutandis* punktides 42, 43 ja 44 kehtestatud sarnaseid menetlusi, pöörates eelkõige tähelepanu vahekriteeriumite kehtestamisele ja ajakohastamisele, võttes sealhulgas arvesse arengut nimetatud suhete normaliseerumises.
46. Komisjon ja kõrge esindaja jälgivad tihedalt ja järjepidevalt Serbia jõupingutusi Serbia ja Kosovo suhete normaliseerimisel ning annavad vajaduse korral nõukogule selle peatükis 35 käsitletud küsimuse kohta ka aru.
47. Kui läbirääkimised kestavad märkimisväärselt kaua või kui peatükki käsitletakse hiljem uuesti, et lisada uusi elemente, nagu näiteks uus *acquis*, võib ka kehtivaid kriteeriume ajakohastada.
48. Serbial palutakse esitada oma seisukoht seoses *acquis*'ga ning anda aru oma edusammudest kõnealuste kriteeriumite täitmisel, sealhulgas esitada nõutud usaldusväärsed ja nõuetekohased statistilised andmed reformide rakendamise kohta. Läbirääkimiste tempo sõltub sellest, kui kiiresti suudab Serbia *acquis*' nõuetekohaselt üle võtta ja vastavalt vajadusele seda rakendada, samuti selle tulemuslikust ja tõhusast kohaldamisest asjaomaste haldus- ja õigusstruktuuride kaudu.

49. Seda silmas pidades jälgib komisjon tähelepanelikult Serbia edusamme kõigis valdkondades, kasutades kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid, sealhulgas komisjoni poolt või komisjoni nimel kohapeal koostatud ekspertarvamusi ja stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu alusel peetavat dialoogi. Komisjon teavitab nõukogu läbirääkimiste käigus korrapäraselt Serbia edusammudest mis tahes konkreetses valdkonnas, eelkõige siis, kui ta esitab ELi ühiste seisukohtade eelnõusid. Nõukogu võtab nimetatud hinnangut arvesse vastavate peatükkide läbirääkimiste osas edasiste sammude üle otsustamisel. Lisaks teabele, mida EL võib nõuda iga peatüki üle peetavateks läbirääkimisteks ning mille Serbia edastab konverentsile, nõutakse Serbialt *acquis*' ülevõtmisel ja rakendamisel tehtud edusammude kohta üksikasjaliku kirjaliku teabe jätkuvat korrapäraselt edastamist, isegi pärast peatüki ajutist sulgemist. Komisjon võib soovitada läbirääkimiste taasalustamist ajutiselt suletud peatükkide kohta, eelkõige juhul, kui Serbia ei ole täitnud olulisi kriteeriumeid või oma kohustusi.

LÄBIRÄÄKIMISTE KORD JA KORRALDUS

1. Eesistumine

Kuna tegemist on kahepoolsete läbirääkimistega kahe delegatsiooni vahel, millel mõlemal on olemas oma juht, ei teki konverentsi eesistuja valimise küsimust.

Kohtumiste eesistumisega seotud praktilist tööd teeb liidu delegatsiooni kui vastuvõtva delegatsiooni juht.

2. Ministrite ja asetäitjate tasandi kohtumiste sagedus – töörühmade moodustamine

Kavandatud on vähemalt üks kohtumine ministrite ja asetäitjate tasandil kuue kuu jooksul, eeldades, et sagedust võib vajadusel muuta.

Läbirääkimised toimuvad jätkuvalt tsentraliseeritult ministrite ja asetäitjate tasandil.

Töörühmade moodustamise peaks ette nägema ainult läbirääkimiste objektiivsete nõudmiste täitmiseks. Iga selline töörühm tegutseb asetäitjate alluvuses selgelt väljendatud pädevuse alusel ja vastavalt konkreetsele ajakavale.

3. Kohtumiste toimumise koht

Kohtumised toimuvad Brüsselis, kuid aprillis, juunis ja oktoobris toimuvad ministrite kohtumised Luxembourgis.

4. Töökorraldus

a) Sekretariaat

Sekretariaadi teenuseid pakub konverentsil nõukogu peasekretariaadi ametnikest ja Serbia delegatsiooni määratud ametnikest koostatud meeskond Euroopa Liidu Nõukogu peasekretäri või tema esindaja juhtimisel.

b) Konverentsi tegevuskulud

Iga osapool katab ise oma sõidu- ja elamiskulud ning samuti sekretariaadi käsutusse antud personali töötasud.

Konverentsi tegevuskulud (üür, kontorimööbel ja -tarbed, telekommunikatsioon, suuline ja kirjalik tõlge, konverentsi ajaks tööle võetud ajutine personal jne) kaetakse Euroopa Liidu Nõukogu tehtud ettemaksetest.

Kulud kirjendatakse nõukogu eelarve erirubriiki.

Nõukogu peasekretariaat esitab konverentsile vajaduse korral tegevuskulude kohta finantsjuhtimise aastaaruande. Need kulud jagatakse osalejate vahel vastastikku kokkulepitava korra alusel.

c) Koosolekudokumentide ettevalmistamine

Ilma et see piiraks teiste eridokumentide ettevalmistamist, mille koostamist võidakse sekretariaadilt paluda, on eeldusel, et seda võib vajadusel kogemustest lähtudes muuta, vastu võetud järgmine kord.

d) Ministrite kohtumised

Pärast iga kohtumist koostatakse järelduste kokkuvõte, seda viimistlevad asetäitjad sekretariaadi esitatud eelnõu alusel ja seejärel esitatakse see vastuvõtmiseks järgmisele ministrite kohtumisele.

e) Kohtumised asetäitjate tasandil

- Pärast iga kohtumist koostatakse järelduste kokkuvõte.
- Konverentsi sekretariaadi esitatud kavandite alusel koostatakse vastavalt vajadusele aruanded ministrite kohtumistele esitamiseks.

f) Töörühmad

- Konverentsi sekretariaadi esitatud kavandite alusel koostatakse aruanded asetäitjatele esitamiseks.

PEATÜKKIDE PEALKIRJADE ESIALGNE SOOVITUSLIK LOETELU

(Märkus: käesolev nimekiri ei mõjuta mingil viisil läbirääkimiste asjakohases etapis tehtavaid otsuseid selle kohta, millises järjekorras teemasid käsitletakse.)

1. Kaupade vaba liikumine
2. Töötajate vaba liikumine
3. Asutamisõigus ja teenuste osutamise vabadus
4. Kapitali vaba liikumine
5. Riigihanked
6. Äriühinguõigus
7. Intellektuaalomandi õigus
8. Konkurentsipoliitika
9. Finantsteenused
10. Infoühiskond ja meedia
11. Põllumajandus ja maaelu areng
12. Toiduohutus, veterinaar- ja fütosanitaarpoliitika
13. Kalandus
14. Transpordipoliitika
15. Energeetika
16. Maksundus
17. Majandus- ja rahapoliitika
18. Statistika
19. Sotsiaalpoliitika ja tööhõive
20. Ettevõtlus- ja tööstuspoliitika
21. Üleeuroopalised võrgud
22. Regionaalpoliitika ja struktuurivahendite koordineerimine

23. Õigussüsteem ja põhiõigused
  24. Õigus, vabadus ja turvalisus
  25. Teadus- ja uurimistegevus
  26. Haridus ja kultuur
  27. Keskkond ja kliimamuutused
  28. Tarbija- ja tervisekaitse
  29. Tolliliit
  30. Välissuhted
  31. Välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika
  32. Finantskontroll
  33. Finants- ja eelarvesätted
  34. Institutsioonid
  35. Muud küsimused
-